

**Értékesítőseg kiadó-
hivatal és nyomda**

Csaj-Kolozsvár, St. Baron
L. Póp. (Brassai-utca) 10
Feltöltő szerkesztőség 2. II
Kiadóhiv
M. Sz. — — 556

Állásokat kizárólag a
létszámtervezéshez cím-
resek. Kéziratokat nem
visszatartjuk.

ÚJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában**

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — 35.—
Egy szám — — 1.50

25 november 9 Hétfő

Csaj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 256 szám

5686. Marchesvan 21

Beszarábia legnagyobb kultur. egyesülete nem kap elnököt

Kisenev, november 7. Ma délelőtt Beszarábia legnagyobb kultúregyesülete az Athene Popular rendkívüli ülést tartott, hogy Rudeanu tábornok elhelyezésével megüresedett elnöki széket betöltsék. Mindenekelőtt Rudeanu tábornokot örökös diszelnökké választották meg és jegyzőkönyvileg köszönetet mondtak neki azért a tevékenységért, amit parancsuoksága alatt kifejtett. Az elnöki széket azután sorra felajánlották Stefan Cioban, Pavelescu és Paul Gureismert kisenevi egyéniségeknek, akik azonban a megíszelő ajánlatot nem fogadták el, ezzel az indoklással, hogy a különböző megszorító intézkedések miatt a kultúregyesület amúgy sem tudja hivatásának megfelelő tevékenységét kifejezni.

Az Athene Popular Románia egyik legnagyobb ilyen egyesülete és így meglepetést keltett, hogy nem tudtak elnököt kapni az egyesület élére. Elhatározták, hogy memorandumban kéri az illetékes minisztereket és a minisztertanácsot, hogy az egyesület működése elé gördített akadályokat hártásák el.

Követelik a kisebbségi jog- gyakorlatot

Budapest, november 7. György képviselő, aki Magyarországot az Interparlamentáris Unió washingtoni konferenciáján képviselte, visszaérkezett a fővárosba és beszámolót tartott a konferencia üléséről. Lukács kijelentette, hogy a kisebbségi jogok hiába vannak kodifikálva a különböző szerződésekből, ha az eljárási szabályok ezeknek a jogoknak az érvényesítését lehetetlenné teszik. Követeli, hogy a népszövetségi-tanács és a hágai döntőbírószak gyakorlatilag is foglalkozzék a kisebbségi sérelmekkel és szükség esetén lépjen közbe az utódállamok kormányainál.

Elnapolták a lengyel parlamentet

Varsó, november 7. A lengyel parlament ülését a parasztpártok obstrukciója miatt elnapolták. Az elnapolást elrendelő végzés bizonytalan időre szól. A parasztpártok obstrukciója a földreformjavaslat miatt tört ki. A pártok remélik, hogy a földbirtokreform kérdésében sikerül kompromisszumot kötni a parasztpárttal.

Meghalt az annami császár

Paris, november 7. Saygoni jelentés szerint Khaidinh annami császár negyvenéves korában meghalt.

Négymillió tagot számláló szak- szervezet alakul Angliában

London, november 7. Az angol bányászok, a vasúti, szállítási és gépgyári munkások egy óriási ipari szövetségbe akarnak tömörülni, amelybe négymillió munkás lépne be.

Befejezés előtt a nagyváradi újságrösztrájk

Oradeamare Nagyvárad, november 7. A nagyváradi újságrösztrájk befejezés előtt áll. A „Nagyvárad” kiadó már teljesítették a munkatársak követeléseit s így ennek redakciójában újra megindult a munka. A „Nagyváradi Napló” és a „Friss Újság” munkatársai még sztrájkban állanak, de remélhető, hogy a megegyezés ezeknél a lapoknál is rövidesen létrejön.

Előkészültek a kisanant konferenciára

Bukarest, november 7. A november 30-án összeülő kisanant konferenciával kapcsolatban élénk táviratváltás folyik a kisanant-fővárosok, Bukarest, Belgrád és Prága között. A konferencia székhelyül Belgrádot választották.

A hatodik konferencia előtt

Irta Marton Ernő

— Második cikk —

Előző cikkemben igyekeztem nagy vonásokban rámutatni azokra a feladatokra, amelyek általános cionista szempontból az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség hatodik konferenciájára várnak. Nagy hiba volna azonban figyelmen kívül hagyni a gyakorlati Palesztina-problémát, amely nálunk a kivándorlás szervezésének és irányításának formájában jelentkezik. Az utóbbi években hatványozott mértékben növekedett meg azoknak a száma, akik komolyan foglalkoznak a palesztinai áttelepülés tervével és Palesztina-hivatalainkban a jelentkezők kérésének egész légiója vár elintézésre. A hacsara és állija az erdélyi zsidóságnak is mindennapos kérdése lett. Az első tennivaló ebben a kérdésben a Palesztinával való közvetlen kontaktus kiműlyítése. Annak ellenére, hogy a zsidó-sajtó elég kimerítően igyekszik informálni az erdélyi zsidóságot a palesztinai viszonyokról, mégis csak igen hiányos ismereteink vannak a Palesztinában kinálkozó reális gazdasági lehetőségek felől. Márpedig egy immigrációs országnál ez a legfontosabb. *Mulhatalanul szükséges, a Szövetség keretén belül egy palesztinai információs iroda felállítása, amely a hozzáfordulókat teljes alapossgal és felelősséggel tudja felvilágosítani a palesztinai gazdasági élet változó és fejlődő szükségleteiről.* Különösen az ipari és kereskedelmi kapcsolatok megteremtésénél volna üdvös hatással az iroda.

Másik fontos pontja a gyakorlati Palesztina-munkának a *chaluc-nevelés* kérdése. Ebben a tekintetben néhány tiszteletreméltó és jószándékú kísérletnél alig történt több Erdélyben, holott a többi zsidóakta országokban a chaluc képzésen nyugszik a tulajdonképeni Palesztina-munka súlypontja. Lehetnek eltérések az általános chaluc-mozgalom világnézeti beállítottságának megítélése tekintetében, lehetnek kritizálói is a chalucizmus gyakorlati eredményeinek, egy azonban bizonyos: a Palesztinába törekvő zsidó ifjúságnak becsületes önmunkára és egészséges, tulusoktól mentes nemzeti érzésre való nevelése csakis a jólszervezett chaluc-mozgalom segítségével oldható meg. A konferenciának le kell fektetnie azokat az alapelveket, amelyeket az erdélyi chaluc-nevelésben érvényre kíván juttatni és gondoskodnia kell arról, hogy ezek alapján *most már csakugyan meginduljon egy széleskörű és intenzív chaluc-nevelés.* A Szövetség jövőévi költségvetésében nem szabad megfeledkeznünk az új chaluc-farmok létesítésére fordítandó tételről sem.

A Palesztina-problémákkal kapcsolatban módot kell találnia a konferenciának arra is, hogy az illetékes palesztinai tényezők figyelmét kellő nyomatékkal felhívják arra a *mostoha bánásmódra, amelyben a bevándorlási engedélyek szétosztásánál a romániai, de különösen az erdélyi zsidóság részeseül.* A kivándorlásra jelentkezetteknek alig egytizedét tudjuk kijuttatni Eric Jiszrálsbe a bevándorlási engedélyek (certifikatok) elégtelensége miatt. Nagyon jól tudjuk, hogy világszervezetünk vezetősége milyen kemény harcot folytat az angol kormánnyal a bevándorlási lehetőségek kiszélesítéséért, de nekünk még a megadott lehetőségeken belül való részesezésünk tekintetében is vannak sérelmeink, amelyeket orvosolni kell. Az erdélyi zsidóság az utóbbi években igen jó emberanyagának bizonyult az országépítésnél, így hát semmi sem indokolja, hogy hátrányosabb helyzetben legyünk más országok zsidóságánál.

Ezek lennének a főbb pontjai a konferencia cionista feladatainak. Ezenkívül azonban be-

ható megvitatás tárgyává kell tennie az erdélyi zsidóság *helfolitikai* problémáit is. Ezek sorában első helyen áll az egyre súlyosbodó *antiszemita agitáció* kérdése. Keresnünk kell a módokat, amelyek segítségével a román közvéleményt felvilágosíthatjuk az erdélyi zsidó kisebbség jószándékú és becsületes törekvéseiről és az igazság fegyvereivel kell gátat emelnünk annak a rágalomhadjáratnak, amelyet immár évek óta büntetlenül folytatnak ellenünk. Ertelmes és nyílt szavakkal kell leszögezni a zsidóság álláspontját ezzel a társadalombontó agitációval szemben és végre gyakorlati eszközöket kell keresni annak eredményes leküzdésére.

Bár nem szerepel napirenden, mégis elkerülhetetlen lesz, hogy a konferencia foglalkozzék a Román Zsidók Szövetségének (Uniunea) az utóbbi hetekben aktuálisá vált kérdésével. A Szövetség intézőszervei, a kis- és nagytetöz-bizottság leszögezték ugyan álláspontjukat az Uniunea-val szemben, de a vezetőségnek kötelessége, hogy megkérdezze a szövetség legfőbb fórumát is, vajjon helyesli-e az eddig követett politikát. Ez a kérdés előreláthatólag nem fog súlyosabb vitákat provokálni, mert az erdélyi zsidó közvéleményben éppen az utóbbi hetek eseményeinek hatása alatt meglehetősen egyöntetű vélemény alakult ki az Uniunea erdélyi szervezkedésével kapcsolatban. A konferencia feladata főként az lesz, hogy elejét vegye ezekben a súlyos időkben egy esetleges testvérharcnak és minden erejével biztosítsa az egységes zsidó és kisebbségi védelmi frontot.

Az utóbbi hetek intenzív előkészítő munkálatainak eredményeképp a konferencia előreláthatólag abban a helyzetben lesz, hogy *gyakorlatilag is megkezdheti az országos nagyromániai zsidó kisebbségi párt megszervezését.* A marosvásárhelyi konferencián jelen lesznek a többi országrészek zsidó nemzeti szervezeteinek kiküldöttjei is és így alkalom nyílik arra, hogy megvessék az alapját az ország nemzeti zsidóságának egységes megmozdulására. Szerencsés véletlen, hogy a konferencia időpontja közvetlenül a községi választások előtt van, úgy, hogy alkalma nyílik ebben a tekintetben is tevékenyen közreműködni a zsidóság politikai aktiválásában. A jogvédő irodák országos megszervezése, valamint a bukaresti központi Jogvédő Iroda felállítása és működésének anyagi biztosítása szintén beletartozik abba a probléma-komplexumba, amelyeken a konferenciának urrá kell válnia.

Az eddig beérkezett jelentések a delegátusválasztásokról arra engednek következtetni, hogy a marosvásárhelyi konferencia személyi összetétele nivó tekintetében messze felül fogja mulni a Szövetség összes eddigi konferenciáit. Az erdélyi zsidó közélet legkiválóbb képviselői foguak összetalálkozni Marosvásárhelyen, hogy odaadó munkával és bensőséges szeretettel próbálják elrendezni az erdélyi zsidóság sok ügyét-baját. Azt hisszük, hogy a marosvásárhelyi összejövetel a tették konferenciája lesz, amely a békés alkotás új lehetőségeit fogja elhozni Erdély zsidóságának.

.....
— **Összehívják a mohamedán világkonferenciát.** Konstantinápolyból jelentik: A mohamedán nemzetek kalifátusai elhatározták, hogy az összes mohamedánokat világkonferenciára hívják össze, amelyea megválasztják az új kalifát. A világkonferencia előreláthatólag még ebben az évben összeül.

blag
L
mert ez
kladós!
nagyváradi
szigoruan
erint.
ENZ Cluj
1-18.

é
cke
jobb elis-
os siker-
ntel és meg-
helyeket-
Reggel és
bevezelve
kapható-
BUKAREST
GRIVTEI 61

Keletben

sz. alá

Utolso heti
Utolso heti

ve,
vő-
dény-

kon

R

Budapest tanácsa hatmilliárdot szavazott meg munkanélküli segélyre

Nagy viharok a magyar fővárosi tanács legutolsó ülésén

(Budapest, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar főváros legutóbbi ülésén régen nem látott viharok játszódtak le. A szocialisták és a keresztényszocialisták frakciói szokatlanul éles hangon támadták egymást. A vihar kitörésére Fényes László beszéde adott alkalmat, aki éles szavakban támadta a fővárosi gazdálkodást, mely nagy összegeket dob ki luxus célokra. Beszéde során a szocialisták és keresztényszocialisták hevesen személyes támadásokat és kölcsönös rágalmakat intéztek egymás ellen. Ezeknek során Fényes László

burgonyapanamával vádolta meg a keresztényszocialistákat. Szavaira óriási kavargás támadt, mindkét oldalon felugráltak a városatyák helyeiről. Az ülés a teljes felfordulás képét mutatta. Szabó József keresztényszocialista kijelentette, hogy amennyiben Fényes László beigazolja állításait, ő hajlandó lemondani képviselői mandátumáról és teljesen visszavonulni a közéletből. Viszont követeli, hogy Fényes is hasonló konzekvenciákat vonjon le, ha nem sikerül állításait bebizonyítani. A viharok Ripka polgármester közbelépése vetett véget.

Ma már ismét lehet Bécsben kenyeret kapni

(Bécs, november 7. Az egyeztető bíróság a péksztrájk ügyében ma azt a határozatot hozta, hogy a segédekét ötszázalékos fizetésemelés illeti meg és utasította a főnökegyesületet, hogy ilyen értelemben vegye fel újra a tárgyalásokat a pékmunkások szervezetével. A főnökegyesület az ötszázalékos javítást hajlandó megadni, de csak abban az esetben, ha a kenyérnél egy minimális áremelést, a kis süteményeknél pedig jelentéktelen sulycsökkentést szabad keresztülvinniök. A kormány állítólag hajlandó ezt a két kívánságot teljesíteni. Most már csak a munkásokon mulik, vajjon elfogadják-e az egyeztetőbíróság döntését. Értesülésünk szerint a munkások nagyrésze hajlandó azötszázalékos fizetésemeléssel megelégedni. Amennyiben az új tárgyalások sikerre vezetnek, úgy az osztrák fővárosban ma reggel már ismét lehet kenyert kapni.

Ha létrejön az ellenzéki koalíció elmaradnak a községi választások

Intim minisztertanács a Bratianu Jonel lakásán

(Bucuresti-Bukarest, november 7. Az Uj Kelet tud.) Tegnap reggel, mint az Uj Kelet már jelentette, intim tanácskozás folyt le Bratianu miniszterelnök lakásán Bratianu Vintila pénzügyminiszter Duca külügyminiszter és Marzescu igazságügyminiszter részvételével. A jelenvolt miniszterek feltűnő diszkrécióban tartják az értekezleten történeteket és mindössze annyit árultak el, hogy a bírói kar fizetésrendezését beszélték meg. A kormányhoz közel álló körökből szerzett információink szerint azonban az értekezlet főcélja az volt, hogy elsimítsák azokat az ellentéteket, amelyek Bratianu Vintila és Marzescu között fennállnak a bírói fizetések miatt, illetve az igazságügyminisztérium költségvetése körül. Megbeszéltek továbbá a király hatvanadik születésnapjára ünnepségeit, amelyek előreláthatólag december első felében lesznek.

Szóbakerült a községi választások kérdése is. A kiszivárgott hírek szerint a választásokat két

részletben fogják lefolytatni decemberben. Előbb a falvakban tartják meg a választásokat és csak azután kerül sor a városokra. A miniszterelnök állítólag bizonytalan időre szeretne volna elhalasztatni a választásokat, de az értekezlet ehhez nem járult hozzá.

Ezzel kapcsolatban a „Cuvantul“ azt írja, hogy Bratianu feltűnő fontosságot tulajdonít annak a két hónapnak, amelyben még kormányon lesz, mert az bizonyos, hogy legkésőbb január 15 én lemond a kormány. Az, hogy ki legyen az utóda, nagy gondot okoz a miniszterelnöknek, aki naponta informáltatja magát az egyesült ellenzéki tábor helyzetéről, valamint a nemzeti párt és parasztpárt közötti tárgyalásokról. Ezek eredményétől függ a községi választások kitézése is. Bratianu ugyanis azonnal ki akarja írni a választásokat, mihelyt a paktum meghiusul, de ha az ellenzéki pártok között mégis létrejön a kollaborációs megegyezés, a választásokat egyáltalán nem tartja meg a kormány.

1926 április 1-én indul Amundsen másodszor az északi sarkra

Olaszországban száll léghajóra és Anglián és a Spitzbergákon át a Barrow-fokig ereszkedik le

(Oslo, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Roald Amundsen tudvalevőleg újabb északsarki utra készül, amelyet az eddigi számítások szerint a jövő év elején léghajón óhajt megtenni. Az új expedíció költsége már nagy részben fedezve van azokból az előadásokból, amelyet Amundsen és két társa, Riisel-Larzen és Dietrichson Norvégiában és a külföldi államokban tartott. Riisel-Larzen sajnálatosan meg kellett szakítsa németországi előadókörútját, mert a német sajtó és közönség bojkottálták. A „Tidens Tegn“ című norvég laphoz intézett rádió-távíratában Riisel-Larsen azt hozza fel a bojkott indítókául, hogy Amundsen a világháborúban visszautasította a részére felajánlott német kitüntéseket, továbbá, hogy új expedíció útjára olasz és nem német léghajót vásárolt. Végül pedig Amundsen expedícióját az Eckenerével konkurrens vállalkozásnak fogják fel.

Az olasz léghajó, amelyen Amundsen másodszor fog az északi sarkra utazni, az ugynevezett félme-rev rendszer szerint épült és eddig az olasz tengerészeti szolgálatában állt, ahol „NR. 1.“ volt a jelzése. Amundsen most „Norge“-ra keresztelte el. Hosszúsága 116 méter. A tél folyamán Nobile ezredesnek, a gép elkészítőjének felügyelete alatt alaposan átvizsgálják és részben újjáépítik. Azzal a teherrel, amelyet a léghajón Amundsen magával visz, előreláthatólag hetven-nyolevan órán keresztül

maradhat leszállás nélkül a levegőben. Ez a félme-rev típus különösen alkalmas hosszú utakra.

A léghajó 1923. április elsején indul el Olaszországból az északi sark felé. Az első állomás Anglia lesz, ahol fűtőanyagot vesz fel. Onnan továbbrepül a Spitzbergák felé, amelynek egyik alkalmas pontján már most megkezdtek a Norve részére szükséges hangár építését. A Spitzbergákról egyenesen az északi sark irányában repül tovább. Fedőzetén tizenhat ember fog helyet foglalni, névszerint Amundsen, Elsworth, Dietrichson, Nobile, Larsen, Horgan, Omdahl, Ramm, továbbá egy meteorológus, egy fényképész és a kiszolgálószemélyzet. Amundsennek az a terve, hogy ezúttal keresztülrepül az északi sarkon és a Barrow-fokig ereszkedik le. Amennyiben szükségesnek mutatkozik, hogy a Barrow-fokon le is szálljanak, úgy a léghajót kénytelenek lesznek elbocsátani (felengedni). A sarki vidékeken való meneteléshez az expedíció tagjai kellően felkészülnek. Hat hétre való eleséget vesznek magukhoz, ezenkívül a Spitzbergákon megfelelő számú kutyaat raknak be a léghajó fedélzetére.

A norvég fővárosból tegnap huszonnégy munkás utazott el a Spitzbergákra, hogy Amundsen új expedíciójának fogadására az előkészületeket megtegyék. Egyelőre csak a hangárt építik fel, de valószínű, hogy több lakóházat is tető alá hoznak.

Nincsen kizárva ugyanis, hogy Amundsen expedíciója kénytelen lesz a Spitzbergákon áttelelni. A hangárt egy hatalmas vitorlavászonnal vonják be, amelyet ezen a télen szőnek Osloban és amelynek nagysága tiz-tizenegyezer négyzetmétert fog kitenni. A hangár szősz méter hosszú, harmincöt méter széles és harminc méter magas lesz. Elkészítése kétmillió norvég koronába kerül.

A sziámi király udvarában

A napokban hagyta el a berlini sajtó Colin Ross „Heute in Indien“ című rendkívül érdekes könyve, mely többek között leírja a szerzőnek a sziámi királyi udvarban tett látogatását. Ross mindenekelőtt elmondja, hogy Sziám az egyetlen monarchista állam a világon, amelyben a királynak még ma is mindenható jogai vannak és ahol Ofelsége bárkinek leütetheti a fejét, anélkül, hogy ez ellen még csak tiltakozni is lehetne. Colin Ross vasuton utazott keresztül Sziám területén. A vonatához egy szalonkocsi volt kapcsolva, amelynek helypamlagán egy rendkívül elegáns fiatal nő ült, akit több katonatiszt vett körül. Mint Ross később megtudta, a hölgy az uralkodócsaládhoz tartozott és egyike az ország legszebb hercegnőinek. Sziámban rengeteg herceg és hercegnő él, mert a mai dinasztia már 1872 óta uralmon van és minthogy mindegyik király többnejű volt, az uralkodócsalád olyan hatalmas méretekben szaporodott, hogy majdnem minden állami állást a dinasztia tagjaival töltötték be. Még így is vannak azonban hercegek és hercegnők, akiknek már állami állás sem jutott és akik alig vannak jobb sorsban, mint Sziám akármelyik kispolgára.

A királyt személyesen nem volt szerencséje Rossnak üdvözölnie. Amikor ugyanis ő Bangkokban tartózkodott, a király az ország déli részében utazgatott, amikor pedig ő járt délen, a király volt a fővárosban. Palotáját azonban megtekintette. Ez alkalommal rendkívül kellemetlen helyzetbe jutott, mert nem tudta megkülönböztetni a szolgákat a miniszterektől. A királyi udvar összes alkalmazottai ugyanis egyforma ruhában járnak, kék nadrágban és fehér kabátban, úgy, hogy semmi különös jel nem mutatja rangjukat. Így történt meg azután az a hallatlan eset, hogy Colin Ross mélyeket hajlongott egy lakáj előtt, a borralátó viszont a miniszterelnök kezébe nyomta. A palota egyemeletes épület, egészen modern berendezéssel és szertartásaiban csupán abban különbözik az európai udvaroktól, hogy mihelyt a király fel-tűnik valahol, az összes jelenlevők azonnal hasrayagódnak és térdencsuszva adnak kifejezést Ofelsége iránt érzett hódolatuknak.

A sziámi király, eltekintve attól, hogy udvarának ceremóniáit nem modernizálta, egészen európai kinézésű ur, aki iskoláit Angliában végezte és hosszabb ideig hallgatója volt az oxfordi egyetemnek. Amióta megkoronázták, a VI. Rama uralkodónevet viseli. Atyja Frakula-Kom-Klao császár egyike volt a legintelligensebb ázsiai uralkodóknak és Sziám modernizálását tulajdonképpen ő kezdte meg.

Az országnak majdnem teljesen kiépített vasuti hálózata van és különösen sok az udvari vonatok száma, tekintettel a dinasztia kiterjedtségére. Az állomások rendszerint földszintes épületekből állnak és a vasuti személyzet benszülőttekből telik ki. Colin Ross megemlíti még könyve végén, hogy Sziám zászlaját, amely régebben egy fehér elefántot ábrázolt, nemrégén átalakították, mert VI. Rama király kijelentette, hogy egy modern ország lobogóján nem lehet állati címer.

— Az osztrák kormány megegyezett a hivatalnokokkal. Bécsből jelentik: Az állami hivatalnokok mozgalmában ma végre nyugvópont állott be, amennyiben a hivatalnokok szervezete elfogadta a kormány fizetésemelési ajánlatait. A hivatalnokok eszerint még ebben az évben nagyobb segélyt kapnak, január elsejétől kezdve pedig huszonnyolcszázalékos fizetésemelésben részesülnek. A megegyezés pénteken éjjel tizenkét órakor jött létre és még az éjszaka folyamán táviratok mentek szét az egész országba, amelyekben a vezetőség a sztrájkjelszót visszavonta és az állami hivatalnokokat a munka folytatására szólította fel.

(Cluj-Kolozs tudósítójától.) A katlan esemény lozsvári Román cd „Faust“-je adásnak az ad get, hogy ezen Miklós, ez a k mán Opera sz volna. Bródy szült első debu különös és szo olyan esemény adás megtartás este csodálkoz elmaradását je a legfantasztik eset magyaraza beszéltek, csak

Az operahá talmazta munk Bródy Miklós semmi néven sőt ellenkezőle reményeket fü radása a zenek passzivitásán melynek bizony melyek iránti f

Az operahá méltóbb objek és a legteljesen kívül derék és Egyben intézk incidens többé operaház mind csült művészet

Öcskából új ruhája lesz, ha Czinknél festet, tisztított.

Egy elmaradt Faust-előadás kulisszatitkai

(Cluj-Kolozsvár, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az operaházak történetében szokatlan esemény játszódtott le tegnap este a kolozsvári Román Operában. Péntek estére Gounod „Faust”-ja volt műsorra tűzve. Az előadásnak az adott volna különösebb jelentőségét, hogy ezen az előadáson a zenekart Bródy Miklós, ez a kiváló zenész és karmester, a Román Opera szerződöttetett dirigense vezényelte volna. Bródy mester rendkívüli ambícióval készült első debute-jére. Ambíciójában azonban különös és szokatlan esemény akadályozta meg, olyan esemény, amely lehetetlenné tette az előadás megtartását. Az Operába tóduló közönség este csodálkozva vette tudomásul az előadás elmaradását jelző értesítést és fantáziája máris a legfantasztikusabb okokat sorakoztatta fel az eset magyarázatára. Természetesen mindenről beszéltek, csak a valódi okról nem.

Az operaház egyik vezetőegyenisége felhatalmazta munkatársunkat annak közlésére, hogy Bródy Miklósnak az operaház vezetőségével semmi néven nevezendő konfliktusa nem volt, sőt ellenkezőleg: munkásságához a legszebb reményeket fűzik. A Faust előadásának elmaradása a zenekar egyes tagjainak tendenciózus passzívításán mulott, érthetetlen szándékosság, melynek bizonyos, hogy Bródy Miklós személye iránti féltékenység volt az eredője.

Az operaház igazgatósága a legdicsőretemlétebb objektívítással vizsgálta meg az ügyet és a legteljesebb elégtételt szolgáltatva a rendkívül derék és értékes Bródy Miklós dr.-nak. Egyben intézkedett az irányban, hogy hasonló incidens többé meg ne zavarhassa a román operaház minden kultürember előtt nagyrabecsült művészeti rendjét és munkásságát.

*Égészség
és boldogság:*

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frissesség től sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket.

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

Halló 8-77 Unio gőzmosó!

Rendzavarás nélkül folyt le a Cuza-turné első napja

Programszerüleg folynak le a gyűlések

(Cluj-Kolozsvár, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Cuza professzor Samuleanu jásii egyetemi tanár kíséretében tegnap délelőtt az expresszvonattal érkezett. A pályaudvaron személyes hívei várták Cuzát, akik autón el is kísérték Cuza professzort jásii turnéjára.

A kolozsvári rendőrprefektúra a délutáni órákban hivatalos kommunikét adott ki, amelyben közli, hogy a beérkezett jelentések szerint ma délután négy óráig a Szamosvölgyben meg-

rendezett Cuza-népgyűlések program szerint és minden rendzavarás nélkül folytak le.

Az esti órákban kérdéssel fordultunk dr. Bianu sziguranca-vezérfelügyelőhöz is, akitől azt az értesítést kaptuk, hogy az állambiztonsági vezérfelügyelőséghez rendzavarásról egyáltalában nem érkezett jelentés és hogy a gyűlések programszerűleg folytak le.

A gyűlések lefolyásáról az Uj Kelet részletes tudósítást fog közölni.

A bukaresti egyetem mégis felveszi a pótérettségén elbukott diákokat

Súlyos konfliktus az egyetem és a közoktatásügyi minisztérium között

(Bucuresti-Bukarest, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Többször jelentette már az Uj Kelet, hogy Anghelescu miniszter körrendeletet küldött szét az összes egyetemeknek, amelyben megtiltotta, hogy a pótérettségén elbukott diákokat az egyetemekre felvegyék. A fővárosi egyetem jogi fakultása e rendelet ellenére is elhatározta, hogy a bukott diákokat rendkívüli hallgatókként felveszi.

Tegnap este megbeszélésre ültek össze a többi fakultások tanárai s elhatározták, hogy a rendeletet nem hajtják végre s amennyiben az elbukott diákok közül jelentkeznek, felveszik az egyetemre.

Az egyetemi tanács határozata miatt súlyos konfliktus tört ki az egyetem és a közoktatásügyi miniszter között, amelynek érdekes fejleményei lehetnek.

Mussolini rendezte maga ellen az összeesküvést

A „Daily Herald” szenzációs leleplezése

(Róma, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Mussolini ellen tervezett merénylet számai Franciaországba vezetnek. A nyomozás eddigi megállapításai szerint az összeesküvést a párisi „Grand Orient”-páholy készítette elő, amely Zamboninak és Capello tábornok többiében küldött pénzt. A francia fővárosban állítólag egy teljesen kiépített antifascista szervezet működik és eredetileg ott határozzák el az olasz miniszterelnök meggyilkolását. Egyidejűleg az egész olasz hadsereget fel akarták lázítani a fascista kormány ellen és erre a célra elősorban az altiszteket akarták megnyerni.

Mussolini az utóbbi hetekben nagyon sok fe-

nyegetőlevelet kapott.

Ezzel szemben a londoni „Daily Herald” munkáspárt lapja azt a feltűnésteltő leleplezést teszi, hogy az egész merényletterv mese, amelyet maga Mussolini talált ki és rendezett meg, abból a célból, hogy ürügye legyen az olasz szocialista szervezetek feloszlására és hogy a közeljövőben megkezdődő Mateotti-perhez a kormány számára előkészítse a talajt.

Az olasz lakosság egyébként tovább folytatja hálaladó demonstrációit és még ma is zenészenetek járták be az utcákat és a templomokban újabb miséket rendeztek a diktátor megmenekülésének öröme.

Kolozsváron eltűnt az állampolgári listák egyrésze

Elegendő-e a belügyminiszteri rendelet a felebbezési határidő meghosszabbításához? Varady Aurél dr. magyarpárti alelnök szenzációs nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Emlékeztet még az Uj Kelet olvasói előtt az a titokzatos belügyminiszteri távirat, amely a községi választólisták lezárása pillanatában érkezett Kolozsvárra és — mint különböző bonyoldalmak után kiderült — arra vonatkozott, hogy az állampolgársági listák elleni felebbezés határidejét a belügyminiszter november végéig meghosszabbítja. Annakidején az általános zűrzavar közepette ez az intézkedés lekerült a napirendről, mig nem ma egy újabb távirat érkezett Bukarestből a városi tanácshoz, amely utasítja a polgármestert, hogy az állampolgársági listák összeállításáról sürgős és részletes jelentést tegyen. Ennek az újabb rendeletnek az a háttere, hogy a Magyar Párt memorandumban elpanaszolta a belügyminisztériumnak az állampolgársági névjegyzékek körül történt súlyos mulasztásokat.

Munkatársunk ebben az ügyben felkereste dr. Varady Aurél ügyvédet, a Magyar Párt alelnökét, akitől a következő felvilágosítást kapta:

— A belügyminiszter távirati rendelkezése egy régi intézkedés megszüntetését jelenti. Az állampolgári listákat ugyanis olyan felületességgel állították össze, hogy szinte felfoghatatlan. Nem elég, hogy ezrelével hagyták ki, azaz utasították vissza az arra jogosultakat, hanem megtörtént az is, hogy egyesek, akiket felvettek a névjegyzékbe, később rájöttek, hogy még sincsenek benne. Amikor felmentem a bírósághoz megtudni ennek az okát, azt a meglepő felvilágosítást kaptam, hogy az illetők bizonyára azokban a listákban szerepeltek, amelyek időközben elkallódtak. A listák titokzatos eltűnéséről bővebbet nem sikerült megtudni.

— Valószínűleg ezekre vonatkozik elősorban a

felebbezési határidő meghosszabbítása. Most már csak az a kérdés, vajon a bíróság elegendőnek tartja-e a belügyminiszteri rendeletet arra, hogy újabb felebbezéseket elfogadjon és nem helyezkedik-e arra az álláspontra, hogy ilyen kardinalis jelentőségű kérdésben csak minisztertanácsi határozat hozhat módosítást.

Varady Aurél dr. még közölte, hogy ebben a kérdésben rövidesen összehívja a Magyar Párt jogügyi bizottságát. A jogügyi bizottság ülésének napirendjén más aktuális kérdések is fognak szerepelni.

Az állampolgársági listák egyrészenek eltűnéséről már az Uj Kelet is hírt adott a Zsidó Jogvédő Iroda információja alapján. Több kolozsvári zsidó választópolgár ugyanis panaszt tett a Jogvédő Irodánál, hogy bár az állampolgársági listákba felvették őket, amiről szabályszerű bizonyítványuk is van, a községi választók névjegyzékében mégsem szerepelnek. Érdeklődésükre a városházán megtudták, hogy a választói névjegyzékek egy részét kiadták másolni néhány kívülálló fiatalembernek és mert a munkát nem tudták idejében elvégezni, azok maguknál tartották az eredeti példányokat, amelyek azután elkallódtak.

— Megszüntették a vásárlatógatók kedvezményes utazását. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága ma közhírré tette, hogy a jövőben semmiféle mintavásár, vagy kiállítás látogatók nem kaphatnak utazási kedvezményt a vasuton, mert az ilyen kedvezményeket a vezérigazgatóság végleg beszüntette. Egy kimutatás szerint a CFR több, mint 30 millió lej veszteséget szenvedett a mintavásári látogatók kedvezményes utazása folytán.

Kérem, küldjék lakásomra azonnal gyűjtőautókat és szállítsák el a tisztítandó ruhaneműt.

Hallo 8-77

Amundsen expedíciókban áttelelni. Avászonnal vonják Osloban és amely négyzetmétert méter hosszú, három méter magas lesz. nába kerül.

Varában

erlini sajtót Coimú rendkívül között leírja a arban tett látó elmondja, hogy állam a vilagon, is mindenható bárkinek lelt ez ellen még n koss vasuton én. A vonathoz amelynek selegans fiatal n t körül. Mint y az uralkodó z ország legszebb eteg herceg és ztia már 1872 mindegyik ki odócsalád olyan ott, hogy majd nasztia tagjaival k azonban her nár állami állás k jobb sorsban, gára.

volt szerencsége ugyanis ő Bang az ország déli dig ő járt délen, lotáját azonban rendkívül kelle nem tudta meg miniszterektől. A tti ugyanis egy drágban és fehér különös jel nem t meg azután az Ross mélyeket orraivalót viszont ta. A palota egy rn berendezéssel n különbözik az lyt a király fel enlevők azonnal ra adnak kifeje latuknak.

attól, hogy ud ernizálta, egészen it Angliában vé ója volt az ox egkoronázták, a eli. Atyja Fra ke volt a legin k és Sziám mo ezdte meg.

eljesen kiépített en sok az udvari nasztia kiterjedt erint földszintes asuti személyzet n Ross megem Sziám zászlaját, efántót ábrázolt, VI. Rama király ország lobogóján

egyezett a hi s: Az állami hi régre nyugvópont lnokok szervezete ési ajánlatait. A az évben nagyobb kezde pedig hu pen részesülnek. nkét órákor jött táviratok mentek n a vezetőség a lami hivatalnoko a fel.

sztittat.

Stresemann ratifikálás nélkül is hajlandó aláírni a locarno-i szerződést

A pártok ellenállása esetén feloszlatják a birodalmi gyűlést

(Berlin, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányhoz közelálló politikai körök információja szerint abban az esetben, ha a megszállott német területeket a francia csapatok rövidesen kiűritenék, a német kormány a birodalmi gyűlés ratifikálása nélkül is alá fogja írni a locarno-i szerződést.

A német birodalmi kormányhoz közelálló diplomáciai helyekről az a hír szivárgott ki, hogy Stresemann külügyminiszter azt a véleményét közölte a szövetséges kormányokkal, hogy a német birodalmi kormány számára igen fontos jelentőségű volna, ha a szövetségesek a német követeléseket még a birodalmi parlament új ülészaka előtt teljesítenék

és kiűritenék a rajnai területeket. Ebben az esetben azt reméli Stresemann, hogy a pártok minden további ellenállás nélkül elfogadják a locarno-i egyezményt. Stresemann egyébként elvben el van határozva arra, hogy amennyiben a birodalmi gyűlés nem ratifikálná a locarno-i egyezményeket, Londonba utazik és decemberben aláírja az egyezményt, annál is inkább, mert az egyezmény aláírása a kormány diszkrécionális joga, csupán a ratifikálás tartozik a birodalmi gyűlésre. Stresemann arra is el van határozva, hogy amennyiben a pártok tényleg megtagadják az egyezmény ratifikálását, feloszlatja a birodalmi gyűlést és kiírja az új választásokat.

A kormány válaszolni fog a magánoktatási törvény elleni panaszokra

(Bucuresti-Bukarest, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara pénzügyi bizottsága délelőttönként ülést tart, amelyeken az egyes minisztériumok költségvetését vizsgálják felül. A szekciók délután üléseznek. A magánoktatásról szóló törvényjavaslatot kiadták a szekcióknak tanulmányozás szempontjából, mert a kormány fel akar készülni, hogy válaszolhasson a kisebbségi részről elhangzott panaszokra.

Ismét nyugtalan a Közelkelet

Arab bandaharcok Szíriában és Hedzsaszban

(Cluj-Kolozsvár, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Közelkelet politikájában az utóbbi hetekben ismét nyugtalan mozgólódás észlelhető. A különböző arab törzsek fel-felbukkanó guerilla harcokat folytatnak részben egymás között, részben a fenyegetést gyakorló európai nagyhatalmak ellen. Bár látszólag nincsen összefüggés e harcok között, a párisi és londoni külügyi hivatalokban mégis növekvő figyelemmel kísérik az egyre erősebben hullámzó arab tengert. Igen érdekes, hogy az arab harcokról érkező táviratok mind Jeruzsálemből vannak kelteztve, mert Jeruzsálem ma már valóságos sajtóközpontja lett az egész Közelkeletnek. A Közelkelet nyugtalanságairól alábbi táviratok számolnak be:

Jeruzsálem, november 7. Jemenből komoly harcokról szóló hírek érkeztek. A jemeni Jehia-imám és Idrissi emir asiri felkelővezér csapatai összeütköztek. Az eddigi harcok a jemeni csapatoknak kedveztek. Jehia imám az ország határait Hedzsászig akarja kiterjeszteni. Azt hiszik, hogy amennyiben az imám legyőzné El Idrissit, akkor a vahabíták ellen fog nyomulni, akik mostanában támogatják az emirt.

A kisebbségi pártok a független gazdasági blokk ellen

A Zsidó Nemzeti Szövetség és a Magyar Párt nyilatkozatai

(Cluj-Kolozsvár, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy a kisebbségi politikai pártok tárgyalásaival párhuzamosan és azok keresztvezésével a Nagyiparosok Szövetsége és a Háztulajdonosok Szövetsége új alakulatot szerveztek a községi választásokra. A független gazdasági blokk név alatt létrejött érdekszövetkezés ma, vasárnap reggel jelentősen megalakulását Kolozsvár lakosságának, amelyet öles plakátok útján csatlakozásra hív fel. Tekintettel arra, hogy

a független gazdasági blokk súlyosan érinti a kisebbségi pártok álláspontját a községi választások ügyében,

szükségesnek tartottuk megismerni az illetékes kisebbségi körök felfogását ebben az ügyben. A Zsidó Nemzeti Szövetség részéről hivatalosan a következőket közölték velünk:

A Zsidó Nemzeti Szövetség álláspontja e kérdésben az, hogy

a községi választásokat gazdasági csoportosulás szempontjai nem irányíthatják.

A közelmúltban Franciaországban, Németországban és Angliában is lezajlottak a választások, ahol szintén politikai tagozódások szerint választották. Természetesen a pártokon belül az egyes gazdasági csoportok számára megfelelő számarányú jelöléseket kell biztosítani. Teljes

Szó van arról is, hogy Jehia imám Ali Hedzsasz királynak szövetséget ajánlott Ibn Szaud vahabita szultán ellen.

Az imám — hír szerint — a brit haderők ellen akar felvonulni, amelyek Jémen egyes kerületeit állandóan ellenőrzik. A „Mokkatan“ nevű kairói újság közli, hogy Nagybritannia és Olaszország Hodeidában egy közös hatóság felállítását tervezi.

Sir Gilbert Clayton, a Palesztina-kormány egykori főtitkára, akit legutóbb a transzjordániai határmegállapító angol bizottság vezetőjévé neveztek ki, Dzseddába, Ali hedzsászi király fővárosába érkezett. Innen Bahrába utazik tovább, ahol Ibn Szaud vahabita szultánnal fog találkozni. Azt hiszik, hogy Clayton és az arab uralkodók találkozása hozzá fog járulni az arab törzsek közötti harcok megszűnéséhez.

Jeruzsálemi jelentés szerint a francia csapatok helyzete Damaszkuszban délre kritikussá vált, amennyiben a vidék lakossága teljesen a felkelőkhez csatlakozott. Egy francia ezred és egy arab banda között a Harmon-hegy szakadékaiban hosszabb közelharc fejlődött ki, melynek során mindkét részről veszteségek voltak.

képtelenség ma a gazdasági választási blokk, amikor úgy a román, valamint a kisebbségi pártok már angazsálták magukat.

A gazdasági csoportosulás valósággal károsít idezne föl azoknál a polgároknál, akik gazdaságilag többfelé vannak elkötelezve.

Ezért egyedül a politikai csoportosításoknak hivatva résztvenni a választási kampányban.

A nagyipar által kezdeményezett pártalakulástól megkérdeztük dr. Varady Aurél magyar-párti alelnök véleményét is. Varady Aurél dr. ezeket mondotta az Uj Kelet munkatársának:

— A független gazdasági blokk halott dolog. Nincsen semmi létjogosultsága, egyfelől mert nem egyesíti magában az összes gazdasági érdekcsoportokat, másfelől pedig

képtelenség a már belépett frakciók közötti érdekellentéteket összeegyeztetni.

Azonkívül pedig nincs értelme mindenáron azt akarni, hogy a községi választások politikamentesek legyenek, amikor letagadhatatlanul politikai jelentőségük is van. A gazdasági blokk programja feladását jelenti olyan kisebbségi jogoknak, amelyeket a törvény önmagától biztosít nekünk. Nekem az a benyomásom, hogy ez az egész szervezkedés csupán egy-két ember előtérbe kerülését szolgálja. A független gazdasági blokk feltétel nélkül meg fog bukni.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felolvasó szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 65 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedélyezjük.

A mai naptár

Tudott dolog, hogy a hitközségek, ha nagyobb szabású templomot akarnak építeni, akkor ezt úgy csinálják, hogy egyes hitközségi tagok, a templomi ülőhelyeket már előre és örök áron megveszik. Az így összegyűlt pénzből aztán felépítik a templomot, amelynek egy-egy megvásárolt ülőhelye apáról fiúra száll örök tulajdonul. Így építették annak idején, még az ötvenes években, az építészeti szépségéről híres Dohány-utcai izr. templomot is Budapestben. A templom építőinek unokái közül számosan és már régen a lipótvárosi bazilikában dicsérik istent és épülnek Bangha páter szent beszédein. Nem csoda, hiszen ez az egész úgynevezett izraelita templom a maga orgonájával, „istentiszteleteivel“, konfirmációival és fekete taláros, süveges „papjaival“ sohasem volt egyéb, mint egy kényelmes, átmenet, pesti tájszóval: „Durchhaus“ a kellemetlen zsidó vallásból az egyedül üdvözítő anyaszentegyházba. Ameddig ezek a hitelhagyások csak stutyomban, feltűnés nélkül, mintegy átszivárova történtek, addig még csak ment valahogy. A Dohány-utcai zsinagóga tejei tudomásul vették, mint valami természetes, magától értődő dolgot és halkán bólogattak rá. Bizonyára a saját fiaikra, vagy leendő unokáikra gondoltak. De a közelmúlt esztendőben a dolog kezdett már a rendes kerékvágáson tul nőni. A fehér terror véres hatása alatt, a megfélemlített Dohány-utcai unokák tucatjával siettek a kereszténység védőszárnyai alá. A gyáva hitelhagyás valóságos epidémiája dühöngött a pesti zsidók között és ez a tömeges megfutamodás végre gondolkodóba ejtette a Dohány-utcai templom előjáróságát is. A legkevesebb, amit tehettek, az volt, hogy a hitelhagyottakat megfosztották apjuktól örökölt templomi üléseiktől és az így fölszabadult ülések természetesen visszazsárolták a hitközség tulajdonába. A hitelhagyottak némelyike azonban sehogyse akart ebbe belényugodni. Hiába, — az üzlet üzlet — és ha üzletet lehetett csinálni a lipótvárosi bazilikával, miért ne lehetne ugyanezt megtenni a Dohány-utcai zsidó templommal is? Egy templomi ülés vagyont jelent. A nagy zsidó ünnepekre jó pénzért bérbe lehet adni a templomjáró zsidóknak, — szóval az új keresztények ragaszkodtak a zsidó templomi üléseik tulajdonjogához és törvényes keresetet indítottak a zsidó hitközség ellen. A furcsa peres ügyben, rendes polgári bíróság döntött. A bíróság elutasította a keresetet és jogosnak mondotta a hitközség intézkedését. Ezt az ítéletet olyan indoklással kísérte, amely egy csattanó pofornal is fölér. „A templomi üléseket örökbe hagyó apák intenciója, — mondja a bírósági intézkedés — bizonyára nem az volt, hogy az őseik évezredes hitét elhagyó fiak és unokák, az apák által épített zsidó templomból és azoknak üléseiből üzletet csináljanak“.

Vasárnap

5686.

Marchevan 22.

1925. nov. 8.

Hétfő

5686.

Marchevan 23.

1925. nov. 9.

A magyar bíróság ítéletében nem kevés megvetés nyilatkozott meg az új hittestvéreik iránt. Mi azonban akik távolból nézzük a dolgokat, jegyezzük meg azt: az ítélet és az indoklás mindenesetre helyes volt. Helyes volt a megvetés is. „Helyes“, de nem „helyénvaló“. Mert hogyan is mondja az a régi jó példaszó? „Minden országnak olyan zsidai vannak, amelyeket megérdemel“. Ez az igazi tanulsága ennek a jellegzetesen pesti históriának. g. j.

— Királyi ajándék az új román egyházfőnek. Bukarestből jelentik: Miron Christea patriarchánál tegnap különböző küldöttségek jelentek meg és átnyújtottak az ajándékokat. A királyné is értékes ajándékot küldött az egyházfőnek beiktatása alkalmából.

— Delegatúsválasztás. Hatodik országgyűlési választás. 43 szám alatt.

— A legutóbbi harminc negyed. Budapest közli az új stábillapja az új nagyobb tisztviselő pedig egy és vaslat kimondja talnokok nyugod.

— Keren. A Marosvásárhelyi Keren Hátországainak megután 3-6 óra ponti irodájában megtartani. Ernő tisztelt Keren pontban a fentéjtése végett ren Hajjeszód l.

— A más. A leté a locarno-donból jelentik végrehajtó bizott mely főleg a lo. Az értekezleten Belgium, Franciaország, Magyarország, (Mac Donald), Oroszország, Spanyol. A sajtó és úgy döntött. sára este közlem. niki szerint az munkanap kérdé. hogy annak nem leskörü propagan. szágokban. A de. határozatokat v. ebben a kérdésb. megszervezésére a holnapi ülésen is szolgáló komm.

— Román. Bukarestb. gatóság tárgyalá. ban, hogy Sváj. ványozási forg. mederben halad. megállapodásra. ciákat milyen b.

— A koloz. hatodik orszá. vári mizrahi sz. részi konferenciá. lasztotta meg: F. Rozenzweig, Ema. Jecheszkél, Sajov. Weisz Gyula, T. Tevjovits Halén. Ernster József, Wohl Andor pó.

— Elutas. kat. státus f. jelentik: A legf. ki az ítéletet a. ismeretes felebb. bizottság határoz. sajtóított erdőt. adott a Szemere. nek, az egrérbiz. engedélyezte. I. mitőszékhez, e. egrárbizottság. elutasította keres.

— Öngyilk. met ujságíró. Ferenc, aki a B. éveken keresztül. ban feleségével. Mindkettőjüket. meg. Wissberger. rosszékben ált 7. fogta, lábainál p. holtan. Az agg. tak, amelyben k. közös akarattal. kosság okaként. oldhatatlan sorsk.

Delegátusválasztás Kolozsváron. A hatodik országrészi konferenciára szóló delegátusválasztást ma, vasárnap délután háromtól hatig ejtik meg Calea Regele Ferdinand 43 szám alatti helyiségben.

A legagyobb magyar tisztviselőfizetés harmincmillió, a legkisebb egy és egynegyed. Budapestről jelentik: A hivatalos lap ma közli az új státuszrendezési javaslatot, amely megállapítja az új fizetési osztályokat. Eszerint a legnagyobb tisztviselőfizetés harmincmillió, a legkisebb pedig egy és egynegyedmillió korona lesz. A javaslat kimondja ezenkívül, hogy a felesleges hivatalnokok nyugdíjazhatók.

Keren Hajjeszód-fizetők figyelmébe. A Marosvásárhelyen november 22-23-án megtartandó Keren Hajjeszód konferencia kolozsvári delegátusainak megválasztása e hó 8-án vasárnap délután 3-6 óra között fog a Keren Hajjeszód központi irodájában (Str. Baron L. Pop 10 I. emelet) megtartani. Erre való tekintettel felkérjük az igen tisztelt Keren Hajjeszód-fizetőköt, hogy ezen időpontban a fentebb közölt helyen a választások megéjtése végett *megjelenni sziveskedjenek.* A Keren Hajjeszód központi irodája.

A második internacionálé értekezlete a locarnoi egyezmény ügyében. Londonból jelentik: A szociáldemokrata internacionálé végrehajtó bizottsága tegnap értekezletet tartott, mely főleg a locarnoi egyezményről foglalkozott. Az értekezleten résztvettek Argentína, Ausztria, Belgium, Franciaország, Georgia, Hollandia, Lengyelország, Magyarország, (Peidl Gyula), Angolország, (Mac Donald), Németország (Wells), Olaszország, Oroszország, Spanyolország és Örményország delegátusai. A sajtó képviselőit az értekezletről kizárták és úgy döntöttek, hogy a nyilvánosság informálására este közleményt adnak ki. A kiadott kommuniké szerint az értekezlet legelőször is a 8 óras munkanap kérdését vitatta meg és kimondták, hogy annak nemzetközi biztosítása érdekében széleskörű propagandát fognak kifejteni az egyes országokban. A délutáni értekezlet, mely a locarnoi határozatokat vitatta meg. Határozatot azonban ebben a kérdésben nem hoztak, hanem a határozat megszövegezésére egy bizottságot küldtek ki, mely a holnapi ülésen fogja a nyilvánosság informálását is szolgáló kommunikéket bemutatni.

Román-svájc postautalvány-forgalom. Bukarestből jelentik: A posta-vezérgazgatóság tárgyalásokat folytat abban az irányban, hogy Svájccal felvegyék a közvetlen utalványozási forgalmat. A tárgyalások kedvező mederben haladnak, csupán még abban kell megállapodásra jutniok, hogy a valutadifferenciákat milyen kulcs szerint oldják meg.

A kolozsvári Mizrachi delegátusai a hatodik országrészi konferenciára. A kolozsvári mizrachi szervezet a marosvásárhelyi országrészi konferenciára a következő delegátusokat választotta meg: Friedmann Herman, Klein Eljáhu, Rozenzweig Emanuel, Rosenthal Gyula, Rosenberg Jecheszkel, Sajovits Náthán, Weinstein Sámuel, Weisz Gyula, Ulmann Andor (Ceire Mizrachi), Tevjovits Helén (Ceiro Mizrachi) delegátusok; Ernster József, Frenkel Emanuel, Spóter Mózes és Wohl Andor pótdelégátusok.

Elutasították a nagyváradi rom. kat. státusz felebbezési ügyét. Bukarestből jelentik: A legfőbb semmitiszék tegnap hirdette ki az ítéletet a nagyváradi római katolikus státusz ismeretes felebbezése ügyében a nagyváradi agrár-bizottság határozata ellen. A státusz ugyanis a ki-sajátított erdőterületek kitermelésére koncessziót adott a Szemere faterkedelmi részvénytársaságnak, az agrárbizottság azonban a kitermelést sem engedélyezte. Így került az ügy a legfőbb semmitiszékhez, amely azonban helybenhagyta az agrárbizottság határozatát s így a státust végleg elutasította kérésével.

Öngyilkos lett egy hetvenéves német újságíró. Berlinből jelentik: Wissberger Ferenc, aki a B. Z. am Mittagnek azelőtt hosszú éveken keresztül főszerkesztője volt, tegnap villájában feleségével együtt öngyilkosságot követett el. Mindkettőjüket villágító gázzal telt szobájában találták meg. Wissbergerné az ágyon feküdt, mellette karosszékben ült 70 éves férje, aki feleségének kezét fogta, lábainál pedig ott feküdt kutyájuk, szintén holtan. Az agg újságíró asztalán bucsulevelet találtak, amelyben közli kollégáival, hogy feleségével közös akarattal mentek a halálba. A közös öngyilkosság okaként a betegséget, életuntagságot és a feloldhatatlan sorsközösség érzését jelölte meg.

Anglia és Oroszország elismerte az új perzsa saht

(Teherán, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szovjetország és Anglia nagykövetei ma megjelentek a külügyminisztériumban és kormányuk nevében bejelentették, hogy Riza khán miniszterelnököt, akit a régi dinasztia helyébe néhány nappal ezelőtt trónra emeltek, elismerik Perzsia új sahjának. A két nagyhatalom kijelentése diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett. Valószínűnek tartják, hogy ezután a többi államok is elismerik az új uralkodót.

A német arisztokrácia botránya

Megkezdődött a tolvaj Bothmer grófnő pere

(Berlin, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Holnap délelőtt kezdődik meg a potsdami esküdttörvényszék előtt a 34 éves Bothmer Elinor grófnő ellen indított per tárgyalása. Bothmer grófnő ellen az a vád, hogy egy *nagyarányu lopást követett el.* A nyomozás, amelyet lefolytattak, mindezeidig nem tudott teljesen konkrét bizonyítékokat felmutatni és a tárgyalás feladata lesz, hogy a vádat jobban alátámassza. Az ügy középpontjában Bothmer grófnő öngyilkossági kísérlete áll, amely körülmény egyike a legterhelőbb adatoknak a grófnő ellen.

Bothmer Elinor grófnő ellen a feljelentést Rieck táblai tanácselnök tette, aki régi barátja volt a Bothmer-háznak és akinek lakásán gyakran jelent meg Bothmer grófnő. Egyizben Rieck négy hétig távol volt a fővárostól és a kulcsok Bothmer grófnőre voltak bízva.

Hazatérve, Rieck elnök meglepetve vette észre, hogy több perzsaszőnyeget, nagyon sok képe és ékszere eltűnt. Barátjainak tanácsára a rendőrséghez fordult, ahol azt a tanácsot adták neki, hogy igyekezzék bizalmasan a grófnő közelébe férkőzni és megtudni tőle, van-e valami része a lopásban. Időközben azonban a rendőrség egyik detektívje olyan feltűnő felfedezést tett, amely majdnem teljesen bebizonyította, hogy a *grófnő követte el a lopást.* A könyveken ugyanis, amelyek közül időközben több előkerült, megtalálták a grófnő ujjlenyomatát, két perzsaszőnyeget pedig egy zálogházban találtak meg, amelynek tulajdonosa határozottan emlékezett arra, hogy a szőnyeget egy elegáns, karcsu hölgy hozta be. A személyleírás teljesen ráillik Bothmer grófnőre.

A tárgyalás az egész német arisztokrácia érdeklődése mellett folyik. Bothmer grófnő valamikor élénk társaságbeli életet élt, az utóbbi években azonban anyagilag is rosszabbodott a helyzete és mindinkább tartózkodóbb lett. Az orvosszakértők és a védők ezzel szemben azt akarják bizonyítani, hogy a grófnő kleptomániában szenved.

A tárgyalás az egész német arisztokrácia érdeklődése mellett folyik. Bothmer grófnő valamikor élénk társaságbeli életet élt, az utóbbi években azonban anyagilag is rosszabbodott a helyzete és mindinkább tartózkodóbb lett. Az orvosszakértők és a védők ezzel szemben azt akarják bizonyítani, hogy a grófnő kleptomániában szenved.

Blaža Lužica ismét jobban van. Budapestről jelentik: Blaža Lužica állapotában ma ismét javulás állott be. Szívverése erősbödött és ezmatikus rohamai sem jelentkeztek. Az orvosok biznak felépülésében.

Elérhetetlen aszonyok

Tekintetük bűvös, bűnös orsó mely fátyolokká fonja ritka vágyunk, szívük a kín borával megtelt korsó s mi üdve után hiába kiáltunk.

Szerelmük virág és mámoruk a szó, mely mindig eped s el is epeszt minket, mosolyuk bűnös álom-toborzó, mely viadalra vonja szíveinket.

Ő is az. Én vágyam tomporára a lemondás szöges övét kötöttem s a holnap láncát láncolom a mára, hogy bilincs lenne közte s én közötttem.

Furcsa rabság, égi s földi mámor, mely kinba ful s kinból kedvvé sarjad, emlékezet Beatrice mosolyából, mely pecsétként zárja le ajkainkat.

Salamon László.

A hadügyminisztérium költségvetése. Bukarestből jelentik: A hadügyminisztérium költségvetési bizottsága befejezte munkálatait. A költségvetési tervezet ma átajuttatták Batiánu Vintilának. A tervezet nem precizirozza a tisztek fizetésemelési arányát, mert azt Bratianu Vintila pénzügyminiszter fogja meghatározni.

Vasutasstrájk készül az Egyesült Államokban. Newyorkból jelentik: A vasutasok között néhány hét óta erős bérmozgalom észlelhető. Minthogy az ellentétek elsimítására kevés remény áll fenn, nincsen kizárva, hogy a strájk már a legközelebbi napokban kitör. Ebben az esetben hatmillió vesztas lép ki a munkából.

A magyar tisztviselők státuszrendezése. Budapestről jelentik: A tisztviselőstátusz rendezésének régóta vajudó ügye végre teljes megoldást nyert. A parlament elfogadta a tisztviselők státuszrendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Szenzációs ujdonság. A „Metropol” kávéház újonnan berendezett, ragyogóan szép helyiségeiben folyó hó 7-ikétől (szombattól) kezdve minden szombat és csütörtök délután fél 5-től 7-ig „Five of Clock” teadélután! Kitűnő zenéről gondoskodva van. Szíves látogatást kérnek a Tulajdonosok.

Tisztelettel értesitem t. vevőimet, hogy börtöletemet a Piata Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 36. sz. alól a Str. Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 32. sz. alá a volt Uniunea Comerciala börtölet helyiségbe helyeztem át. Kérem további támogatását. Kiváló tisztelettel Sámson Manó, bőrnagykereskedő.

Az egyetemi tanárok fizetés-ügye. Bukarestből jelentik: Az egyetemi tanárok kiküldött bizottsága tegnap is tárgyalta a tanárok fizetésemelésének ügyét. Azonkívül megvitatták a középiskolai oktatás reformját is. Iliescu és Radulescu professzorok a javaslat ellen foglaltak állást.

A néppárt nagygyűlése. Bukarestből jelentik: A néppárt vezetősége november 21 és 22-iki nagygyűlésére nagy előkészületeket tett. A nagygyűlésen minden tagozat 4 delegátussal fogja magát képviseltetni.

Keresik a galáci bombamerénylőket. Galacból jelentik: A detektívek ellen tegnap Galacban elkövetett bombamerénylet ügyében a vizsgálat erélyesen folyik. Letartóztatták a beszarábiai Reni-ben Filip Roziceanut, aki a merénylet tervezésével van megvádolva.

Meghalt a Népliga állandó román delegátusa. Bukarestből jelentik: Dimitriu Jancovici volt ipar- és kereskedelemügyi miniszter, Románia állandó delegátusa a Népligánál az éjjel Bukarestben meghalt. Régóta asztmában szenvedett és hirtelen roham vetett véget életének.

Nincs Stere-ügy, de van elégedetlen Beszarábia. Bukarestből jelentik: A „Cuvantul” foglalkozik a Stere-üggyel és a következőket írja: Ma már nincs Stere-kérdés, de igenis van beszarábiai probléma. A beszarábiai lakosság rendkívül elégedetlen és ha ez a népcsoport szeretettel veszi körül Stere professzort, csak természetes, hogy mi, akik szeretjük a beszarábiai népet, szeretetünkbe fogadjuk Stere-t is.

Jugoszláviában egymillió ember szenved maláriában. Belgrádból jelentik: Az egészségügyi minisztérium hivatalos adatok alapján statisztikát adott ki a maláriás megbetegedésekről. A statisztika szerint Jugoszláviában majdnem egymillió ember állandóan maláriás. A jugoszláv kormány mindent megtesz, hogy a veszélyes ragálynak elejét vegye.

* Brassóban hirdetéseket, előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 32.

Dr. COSMUTZA szanatóriuma

Cluj-Kolozsvár, Fellegvár.

Klimatikus gyógyhely légsziszteri beteges számára. Diétás szanatórium cukorbetegnek vesebajosa, köszvényesek részére. Vizgyógyintézet, elektromos kezelés. Naponta hétszer étkezés, állandó orvosi felügyelet. Napi ellátás 850 lej. Orthodox konyha.

KÖZGAZDASÁG

A mesterséges pénzkrízis a lej további esésével fenyeget

Ötvenmilliárd helyett alig 19 milliárd Románia bankjegyforgalma

(Cluj-Kolozsvár, november 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Évek óta szabály volt az, hogy az őszi hónapokban a lej zürichi árfolyama emelkedni kezdett, mert külföldön ilyenkor összevásárolták a lejt gabonavásárlásra. Az idén azonban ez az árfolyamemelkedés nagyon rövid ideig tartott és szeptember elsejétől október végéig a lejkurzus 2-70 svájci frankról 2-40 re esett le. Hír szerint ezt

szág lakossága 17 millió, a papírpénzforgalom 19 milliárd, ami 450 millió aranylejtnek felel meg, holott ennek az aránynak egymilliárd 93 millió aranylejt értékű bankjegyforgalom felel meg, ami mintegy 50 milliárd papírejt jelent. Ez magyarázza meg a nyomasztó pénzhiányt is, mert mialatt a pénzszükséglet a lakosság gyarapodásával nagyobb lett, azalatt a hátorrelőtti bankjegymennyiségnek ma csak 40 százaléka esik egy emberre.

Sulyosítja a kereskedelem és ipar helyzetét az is, hogy a romániai bankforgalomban alig ismerik a kringet és a csekkrendszert.

Ugyancsak a defláció következménye a magas kamatláb, a normálisan kamatozó értékpapírok leromlása, a hitelmegszorítás és a spekuláció. Nem lehet elfogadni a Banca Nationalának azt az indokolását, hogy az inflációt az aranyfedezet hiánya diktálja, amely újabb bankjegykibocsátás esetén a lej újabb zuhanását vonná maga után. Nem lehet elfogadni ezt az indokolást azért, mert a bankjegyforgalmat a reális pénzszükséglet szabályozza. A defláció csak akkor jogos, ha több bankjegy van forgalomban, mint amennyire a gazdasági életnek szüksége van. A mesterséges pénzhiány csak csökkenti a külföld érdeklődését a román valuta iránt, ami a lej további esését idézheti elő.

az árfolyamcsökkenést maguk a gabonaexportőrök idézték elő, hogy az olcsó lej folytán versenyképesekké tudjanak lenni és ha megindul a kereslet, újból fölmege a lej.

Csak hogy ez az állandó ingadozás nagyon kellemetlen az ország iparának, amely a Banca Nationalától várja, hogy külföldi valuták összevásárlásával teremtesse meg az ipari termelésben szükséges stabilitást. De a Banca Nationala egész más uton keresi a stabilizálást, mint ismeretes, a bankjegyforgalom csökkentésével számítja 30-40 éven belül a lej árfolyamát negyvenszeresére feljavítani.

Ez a politika az amugyis meggyengült kereskedelem teljes összeomlásához fog vezetni.

A defláció különben sem indokolt, ha tekintetbe vesszük, hogy a hétmillió lakosú Romániának 1913-ban 424 millió aranylejt értékű bankjegyforgalma volt, míg ma, amikor az or-

Gazdasági előadás a kamarában. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara ma, vasárnap délelőtt 11 órakor előadói konferenciát tart. Az elnök bevezetése után Bizony László, a „Közpeurópai Lloyd“ főszerkesztője megtartja nagy érdeklődéssel várt előadását Románia és Magyarország gazdasági viszonyáról. Az előadás iránt, mely a két ország gazdasági közlekedését szolgálja és részletesen foglalkozni fog a megköthető kereskedelmi szerződés kérdéseivel, igen nagy érdeklődés nyilvánul meg gazdasági körökben.

Árumintavásár Szatmáron. Szatmárról jelentik: December 5-ike és 11-ike között rendezik meg Szatmáron az északromániai árumintavásárt.

MÁV. kölcsönkocsik nem rakhatók meg fával. Bukarestből jelentik: Hogy a magyarországi vasuti kocsikkal való visszaéléseknek elejét vegyék, a kereskedelmi és iparügyi minisztérium a következő rendelkezést adta ki: A minisztériumnak tudomására jutott, hogy a Magyarországból kölcsönzött fedett vasuti kocsikat faárú belföldi szállítására használják fel. Ennek elejét veendő az efajta kocsikba bevonagrozott belföldi szállítmányokért 20 százalékos díjtöbblet számítandó fel.

A vasutépítési munkálatok. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága hivatalos közleménye szerint a különböző vasutépítési munkálatok kedvezően haladnak előre. A Bumbesti—Medgyes közötti vonalon haladnak a legkedvezőbbben a munkálatok. Dorna-Vatra és Bukovina közötti vonal munkálatai a rossz időjárás miatt egyelőre szünetelnek.

Jugoszláviában felemelték a liszt beviteli illetékét. Belgrádból jelentik: A kereskedelmiügyi miniszter intervenciójára, a jugoszláv pénzügyminisztérium a liszt behozatali illetékét 100 klgr. ként 4 aranydinárra emelte fel. Ezzel az intézkedéssel a malmok védelmét akarják biztosítani.

Gazdát cserélt a kolozsvári Iris porcellángyár. A kolozsvári céghivatalnál az elmúlt héten az „Iris“ román porcellángyár Rt.-nél törölték dr. Hosszu Vazul, dr. Szádecky Gyula, Hosszu János és Sebestyén Dávid igazgatói tagjait. Ezzel az egész vállalat kikerült az alapítók kezéből és a Banca Agrara tulajdonába ment át. A gyár új vezérigazgatója dr. Gherman Laurian, a Banca Agrara igazgatója.

Miért tömörül trösztbe a német vasipar. Düsseldorfból jelentik: Illetékes német közgazdasági körök szerint a német vas-tröszt megalakulása tisztára az adókérdéstől függ. Azt az új, 50-60 millió aranymárkára rugó adót, amellyel a kormány meg akarja terhelni a vállalatokat s amelyet a vállalatok nem bírnak el, természetesen kényyszeríti a vasipart arra, hogy trösztbe tömörüljön.

Megalakul a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége. Bukarestből jelentik: Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter értekezletre hívta az összes kereskedelmi és iparkamarák delegátusait az országos iparkamarai szövetség megalakítása céljából. Az értekezlet e hónap második felében lesz Bukarestben. Az országos szövetség tudvalevőleg képviselőket kap a törvényhozó testületekben is.

Szőnyegszövő műhelyek Petrozsényben. Petrozsényből jelentik: A petrozsényi és vulkáni szénbánya részvénytársaság nemrégiben fejezte be a négy nagyarányú szőnyegszövőüzemnek a berendezését, melyet saját bányamunkásai családtagjainak foglalkoztatására építettek. Az üzemek teljesen modern felszereléssel vannak ellátva és azokban főleg csak bányamunkások hozzátartozóit foglalkoztatják.

Nagy áresés az amerikai gyapotpiacon. Newyorkból jelentik: A newyorki gyapotpiacon a nagy kínálat és kereslet tartozkodása folytán a gyapot ára állandóan esik.

Megnyilt a Mosse 1635 „CHIC“ bécsi kalapszalom, új macomad és masamodkellék üzlet, Cal. Regele Ferdinand 13 sz. (v. Wesselényi M.-u.) ahol a t. hölgyközönség igényei teljes megelégedésre lesznek kielégítve, a külföldi szakerek választékos izlésével előállított modellek által. — „CHIC“ bécsi kalapszalom. Tekintse meg eredeti párisi és bécsi divatkülönlegességeimet.

Veszek egész lakberendezéseket perzsaszőnyeget, zongorát, régi-séget, Sternberg, Oradea-M., Balv. Regele Ferdinand. 14.

Bőrkepfató feltűnés nélkül használható a dr. Biró-féle Gyopár-készítmények hófehérre teszik a faad, sárga, vagy a na arcot, a szeplőt, májfoltot gyökeresen elmulasztják. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

butort, zongorát Marosvásárhelyre SZÉKELY ÉS RÉTI KÖZVÉLEMÉNYES BUTORGYÁR PÉSZV.-TÁRS. butortermék, asztalok, kárpitok, stb. legolcsóbban itt szerezhetők be.

Vidéki amatőrfényképezők kérjenek fr. jegyzéket **POLITZER** fotóáruházától Carei-Mare. Vidéki szétküldés. Alapít. tatott 1896.

Zsoldos tanintézet Az ország legrégibb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mel. ett készít elő középiskolai magánvizsgákra, **örömségre** vidéki taaulótat is. Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. J. 124-47.

10.000 vevő októberben győződött meg, hogy a **szövetek, vászna, selymek** még a gyári árnál is sokkal olcsóbbak **Heller, Weisz & Molnár** hatóságilag engedélyezett **végeladásán.** Cluj (Kolozsvár) C. Reg. Ferdinand 6. **Siessen most vásárolni, míg a készlet tart!**

Hirdessen az Uj Keletben

GÁRDI IMRE fényképezési műtermében előre bejelentett felvételek késő **esti** órában is eszközöltnék. **Női portait,** gyermekfelvételek és nagyítások speciálisan szép kivitelben. Lloydexpress

Üzletáthelyezés. JANKY szücs új üzlethelyisége Cluj, Calea Regele Ferdinand 17. (Wesselényi-utca) Szörmék, bundák legolcsóbban beszerezhetők

Hétfő, 1925
Autonóm Az „Argus“ főzérigazgató táv teljes autonóm autonómiának godni, mint a
A Cseh vényjegyzési zeti Bank a ne jegyzési felhi Nemzeti Bank lár névértékber Részvényjegyz nyenkint. Bef csehslcvák ko jegyzési határic kor nyer befeje lenértékét legk zetni. A befize sének megkezd
Javul a árfolyamában, el 20 27-es mé a kormány inté nak indult, me Zürichben. A k igy Bukarestbe egészében eszk
Érdekes hoz. Az alábbi közgazdasági lap ban Svájcban f koztak kisebb-na 6 frank 29 centi szemben jelentő minthogy nyáron volt. Ugyancsak friss állapotban k füstölt állapotba került. Az előző volt a hus olcsót élelmzési cikkben burgonyában. En és 30 centimes. elző hónappal sz csőbódást mutat ára az elmúlt hó Jelentékenyebb ár

SE
m
10

Henrik S
halhatatl
u

Autonómiát kérnek a posta számára. Az "Argus" foglalkozik Cherek postaügyi vezérigazgató távozásával és ezzel kapcsolatban teljes autonómiát kér a posta számára. Az autonómiának szélesebb alapokon kell nyugodni, mint a CFR autonómiája.

A Csehszlovák Nemzeti Bank részvényjegyzési feltételei. A Csehszlovák Nemzeti Bank a napokban bocsátotta ki részvényjegyzési felhívását. Eszerint a Csehszlovák Nemzeti Bank részvényjegyzésre 8 millió dollár névértékben részvényeket hoz forgalomba. Részvényjegyzés ára 100 aranydollár részvényt. Befizetések aranydollárban, vagy csehszlovák koronában is eszközölhetők. A jegyzési határidő november 7-én déli 12 órakor nyer befejezést. A jegyzett részvények ellenértékét legkésőbb december 5-ig kell befizetni. A befizetett összegek a bank működésének megkezdéséig 6 százalékos kamatoznak.

Javul a francia frank. A francia frank árfolyamában, mely a tegnapi nyitásban érte el 20 27-es mélypontját Zürichben, ugylátszik a kormány intervenciója folytán ismét javulásnak indult, mert ma már 20 95-el jegyezték Zürichben. A különböző külföldi pénzpiacokon, így Bukarestben is ezt a mai jegyzést teljes egészében eszkomptálják.

Érdekes adatok a svájci drágasághoz. Az alábbi heti piaci jelentést az egyik svájci közgazdasági lapból vesszük át. Az elmúlt hónapban Svájcban főleg a tojásárak körül mutatkoztak kisebb-nagyobb differenciák. A táblavaj ára 6 frank 29 centimes volt. Az előző hónapokkal szemben jelentős drágulást mutat ez a szám, minthogy nyáron a vaj ára 23 centimesel olcsóbb volt. Ugyancsak emelkedett a hus ára is, amely friss állapotban kilónként 3 frank 89 centimesbe, füstölt állapotban pedig 4 frank 91 centimesbe került. Az előző hónapban átlag husz centimesseel volt a hus olcsóbb. Az árak visszaestek, némely élelmiszeri cikkben, így főleg külföldi és belföldi burgonyában. Ennek az átlagos ára kilónként 29 és 30 centimes. A sajtárak is visszafeljődtek és az előző hónappal szemben tíz-tizenkét centimes olcsóbbodást mutatnak. Az ugynevezett sovány sajt ára az elmúlt hónapban 2 frank 24 centimes volt. Jelentékenyebb árdrágulása volt a tüzelő anyagnak,

amely tavaly óta 55 610⁰-al emelkedett. A drágasági index 168-ról 169-re emelkedett az 1914 évi árakhoz viszonyítva. A fenti árak a frank 41 lejes kurzusát tekintve a romániai árakhoz mérten természetesen igen magasak, különösen egyes cikkeknel, ez azonban mégsem jelent drágaságot miután az ottani kereseti lehetőségek és tisztviselői meg egyéb fizetések az árakkal szemben éppen olyan arányban állanak, mint a békeévek idejént

TÓZSDE

November 7-én

A lej: Zürichben 240-00, Párisban 11.60, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A piac ma is lanyhuló tendenciát mutatott. Ugy a kereslet mint a kínálat tartozkodott. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30-00—30-10, Prága 6-30—6-35, Budapest 330—333, Páris 8-50—8-60, Zürich 41-00—41-10, Newyork 212-00—212-50, London 1032—1034, Milánó 8-40—8-45.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-56, Amsterdam 208-75, Newyork 518-75, London 2515-20, Páris 2095-00, Milánó 2055-00, Prága 1537-50, Budapest 72-70, Belgrád 920-00, Bukarest 245-00—245-00, Varsó 86-00, Bécs 73-15.

Bukarest. Devizák: Páris 8-40, Berlin —, London 1032, Newyork 212-50, Milánó 8-40, Zürich 41-20, Bécs 30-10, Prága 6-34, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 785, német márka 50-00, leva 1-50, török lira 122, font sterling 1025, francia frank 8-70, svájci frank 40-00, orosz lira 8-48, drachma 2-65, dinár 368, dollár 211-50, lengyel forint 32-50, osztrák schilling 29-50, magyar korona 28-50, cseh korona 6-15, belga frank 9-30, holland forint —

Timișiana

Banca de credit și economii S. A.
Secția Deviselor — Timișoara.

SPORT

A mai sportprogram

Kolozsvár. Kolozsváron folytatják a csapatok a bajnoki mérkőzések lebonyolítását. Különösen a Victoria—KKASE-mérkőzést kíséri élénk érdeklődés. Ennek a mérkőzésnek a kimenetele teljesen nyílt. Az Universitatea—RMS mérkőzés az egyetemi csapat, a KAC—Academia a KAC valószínű győzelmével fog végződni. A nap részletes programja a következő:

Nagy-pálya: délelőtt 8 órakor KAC II.—Academia II., bíró Giurgiu, délelőtt 10—12 Victoria II.—KKASE II., bíró Popescu, délután 1—3 KAC—Academia, bíró Dordea, határbírók: Negrutiu és Darabant, délután 3—5 KKASE—Victoria, bíró Jakobi, határbírók: Petran és Mirion.

CFR-pálya: délelőtt 10—12 RMS II.—Universitatea II., bíró Goldstein I., délután 1—3 RMS—Universitatea, bíró Seliceanu, határbírók: Seliceanu és Adorján Viktor, délután 3—5 CFR—Husos, bíró Czinczár, határbírók: Dragici és Jianu.

Kis-pálya: délután 3 órakor Victoria ifj.—KKASE ifj., bíró Pop Aurel.

Nagyenyeden a Haggibbor egy igen erős kombinált csapatát állítja ki, lényegesen erősebbet, mint amelyet az Uj Kelet tegnapi számában közöltünk. A csapatban szerepelni fognak ugyanis Rosenfeld, Wesel, Reményi és Moskovitz is.

Budapesten Magyarország és Olaszország reprezentatívjai mérkőzést össze erejüket. A mérkőzést óriási érdeklődés előzi meg. A két csapat legutóbb kora tavasszal találkozott Milánóban, amikor is a magyarok tartalékolt csapattal is 2:1 arányban győzedelmeskedtek ellenfelük fölött. A két csapat összeállítása a következő: Magyarország: Zsák—Dadás, Senkey—Fuhmann, Kleber, Reiner—Ráczó, Molnár, Pataki, Opata, Jeny. Olaszország: Combi, Allemandi—Bellini, Dugoni—Bernardini—Gandini, Conti—Schiario—Della Valle—Magnozzi—Cevenini.

Baselben Ausztria és Svájc mérkőznek.

SELECT
mozgó

November 9-től **hétfőtől** bemutásra kezddődőleg rül mind a két moziban a világhírű remekmű, 1924-iki filmzés az új

URANIA
mozgó

QVO VADIS

10 felv.

Technikai rendező:
Georg Jacoby

Művészi rendező:
Gabriellina D'Annunzio

ALPHONS FRYLAND
IN
VINICIUS
"QVO VADIS"

ELENA DI SANGRO
IN
POPEA
"QVO VADIS"

R. VAN RIEL
IN
TIGELLINUS
"QVO VADIS"

Henrik Sienkiewicz
halhatatlan regénye
után.

Főszerepben
Emil Jannings

ben
portrait,
Lloydexpress

inand 17.
erezhetők

